

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/39/2020
Identifikačné číslo spisu: 2117010326
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2117010326.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného K. O. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. e) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 25. novembra 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného K. O. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/20/2018, zo 17. mája 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. O. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 9Tk/1/2017, z 8. decembra 2017, bol obvinený K. O. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. e) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, na skutkovom základe, že

dňa 22. augusta 2016 v čase asi o 14.49 hod. v B. S., na ulici I.. D. XXXX/X, zamaskovaný čiernou bundou a červenou kapucňou na hlave vošiel cez neuzamknuté vchodové dvere do predajne potravín B., ktoré za sebou zatvoril, otočil na nich závesnú tabuľku s nápisom „Zatvorené“, pristúpil k predavačke poškodenej C. D., nar. X. O. XXXX, spod opasku vytiahol krátku strelnú zbraň nezistenej značky, ktorou na ňu namieril a následne ju najmenej 2-krát strelnou zbraňou udrel do oblasti hlavy, v dôsledku čoho táto spadla na zem a ležiacu na zemi ju znova najmenej 6-krát udrel strelnou zbraňou do oblasti hlavy, škrtil ju rukami, a keď sa poškodená C. D. snažila postaviť, túto opätovne najmenej 8-krát udrel strelnou zbraňou do oblasti hlavy a následne z registračnej pokladne zobral mince v hodnote najmenej 30,- eur a bankovky v hodnote najmenej 120,- eur, a keď sa poškodená C. D. opätovne snažila postaviť, túto znova 4-krát kopol do oblasti hlavy a tváre a najmenej 1-krát ju udrel strelnou zbraňou do hlavy, z miesta pod predajným pultom si zobral 1 kartón cigariet nezistenej značky, mobilný telefón zn. Samsung S 5611, IMEI: XXXXXXXXXXXXXXXX spolu so SIM kartou XXXXXXXXXXXX a iný tovar, následne opätovne pristúpil k na zemi ležiacej poškodenej C. D., ktorú 1-krát kopol do oblasti hlavy, z prstov ruky jej stiahol dva prstene zo žltého kovu a z predajne odišiel cez vchodové dvere, ktoré za sebou zatvoril, pričom poškodenej C. D. spôsobil viacpočetné impresívne zlomeniny lebečnej klenby na

temennej kosti vpravo aj vľavo, záhlavovej kosti vpravo aj vľavo aj s viacpočetným prebitím lebečnej klenby na temennej kosti vpravo a spánkovej kosti vpravo; zakrvácanie pod tvrdou blanou mozgu nad konvexitou mozgu aj na spodine mozgu; viaceré ložiská pomliaždenia mozgu; mnohopočetné tržné rany vo vlasatej časti hlavy; zlomeninu ľavej lícnej kosti a pomliaždenie tváre obojstranne, pomliaždenie okolo očí, drobné tržné ranky na pravej ušnici, v dôsledku ktorých dňa 16. septembra 2016 v čase 18.30 hod. v Nemocnici s poliklinikou Dunajská Streda, na Jednotke intenzívnej starostlivosti Oddelenia vnútorného lekárstva, zomrela.

Za to mu prvostupňový súd podľa § 145 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. n), § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona, § 47 ods. 1 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody na doživotie.

Podľa § 48 ods. 3 písm. a) Trestného zákona prvostupňový súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obvinenému uložil trest prepadnutia veci, a to:

- 1 kus kovovej západky zásobníka,
- 1 kus plastového dna zásobníka,
- 1 kus nábojky so stredovým zápalom kal. 9 mm PA Blanc, s akustickým efektom, výrobca Wadie, Nemecko.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť:

- poškodenej spoločnosti Flexnext Intermediats, s. r. o., IČO: 36 744 077, so sídlom Kálmána Mikszátha 1980/2, Dunajská Streda, škodu vo výške 175,- eur,
- poškodenej C. D., nar. XX. A. XXXX v B. S., trvale bytom D. A. XXXX/X, B. S., škodu vo výške 10.125,- eur,
- poškodenému K. D., nar. XX. W. XXXX v A., trvale bytom: D. A. XXXX/X, B. S., škodu vo výške 10.485,30 eur,
- poškodenej spoločnosti Dôvera zdravotná poisťovňa, a. s., IČO: 35 942 436, so sídlom Einsteinova 25, Bratislava, škodu vo výške 4.415,30 eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. prvostupňový súd poškodených:

- C. D., nar. XX. A. XXXX v B. S., trvale bytom D. A. XXXX/X, B. S.,
  - K. D., nar. XX. W. XXXX v A., trvale bytom D. A. XXXX/X, B. S. ,
- so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v Trnave rozhodujúc o odvolaní obvineného K. O. proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu uznesením, sp. zn. 3To/20/2018, zo 17. mája 2018, odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Trnave podal obvinený K. O. dovolanie najskôr vlastným písomným podaním z 15. februára 2019, následne aj prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Juraja Gavalca písomným podaním zo 6. augusta 2020, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

V podanom dovolaní obvinený odôvodnil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nesprávnou právnou kvalifikáciou skutku, pričom poukázal na to, že už odvolaním sa domáhal zmeny právnej kvalifikácie skutku s odôvodnením, že poškodenú nechcel svojím konaním usmrtiť, čím namietal nedostatok zavinenia vo vzťahu k následku smrti poškodenej. Obvinený je toho názoru, že vo výroku skutkovej vety rozsudku prvostupňového súdu nie je vyjadrený jeho úmysel usmrtiť poškodenú, pretože skutková veta vyjadruje len jeho zavinenie vo vzťahu k trestnému činu lúpeže podľa § 188 Trestného zákona. Rozhodnutie odvolacieho súdu pritom túto otázku neriešil. Rovnako tak podľa jeho názoru popis skutku tak, ako je uvedený v prvostupňovom rozhodnutí, nie je

popisom skutku vyjadreného v právnej vete. Skutok uvedený v prvostupňovom rozsudku je podľa jeho názoru možné posúdiť ako trestný čin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, nie ako trestný čin vraždy podľa § 145 Trestného zákona, pretože tieto dva trestné činy sa líšia iba formou zavinenia. Obvinený poukázal na to, že poškodená bola aj v čase jeho odchodu pri vedomí, chcela vstať, komunikoval s ňou a nemal úmysel ju usmrtiť, pretože odišiel, aj keď videl, že poškodená nie je mŕtva. Z takéhoto dôkazného stavu potom nemožno vyvodiť spoľahlivý záver o uzročení obvineného s následkom, t. j. záver o tom, že obvinený chcel poškodenú usmrtiť. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku odôvodnil tým, že v predmetnej veci nie je splnená podmienka uvedená v § 47 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a postačoval by trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov. Vzhľadom na objektívne okolnosti súvisiace s vekom obvineného po vykonaní takéhoto trestu (bude mať 82 rokov), je podľa jeho názoru ťažko si predstaviť, že by bol pre spoločnosť až tak nebezpečný a vyžadovalo by si to účinnú ochranu. Uvedená otázka nebola v priebehu konania podľa jeho názoru objasnená a súd sa uvedenou skutočnosťou nezaoberal. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd vyslovil rozsudkom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera a aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/20/2018, zo 17. mája 2018 a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Trnave, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Krajskej prokuratúry Trnava, ktorá uviedla, že otázka zavinenia bola predmetom dokazovania tak v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom. Výšetrovateľ, prokurátor, prvostupňový i odvolací súd dospeli k záveru, že obvinený K. O. konal v nepriamom úmysle podľa § 15 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, teda vedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený Trestným zákonom a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzročený. Pri posudzovaní zavinenia vo vzťahu k usmrteniu poškodenej C. D. je za určujúce potrebné považovať záznam z kamerového systému, na ktorom je zaznamenané konanie obvineného, znalecký posudok z odvetvia súdneho lekárstva a výpoveď znalca MUDr. Norberta Moravanského PhD. na hlavnom pojednávaní, ale aj výpoveď samotného obvineného. Obvinený počas celého trestného konania popieral úmysel usmrtiť poškodenú, uviedol, že poškodenú neudieral celou svojou silou, aby jej nespôsobil ťažké zranenia, chcel ju len držať na zemi, aby nešla von, chcel len peniaze. Túto jeho obhajobu podľa prokurátorky vyvracajú závery znaleckého posudku z odvetvia súdneho lekárstva (č. l. 271-322 spisu), z ktorých je zrejmé, že zranenia poškodenej - viacpočetné impresívne zlomeniny lebečnej klenby na temennej kosti vpravo aj vľavo, záhlavovej kosti vpravo aj vľavo aj s viacpočetným prebitím lebečnej klenby na temennej kosti vpravo a spánkovej kosti vpravo, zakrvácanie pod tvrdou blanou mozgu nad konvexitou mozgu aj na spodine mozgu, viaceré ložiská pomliaždenia mozgu (frontálny, spánkový a záhlavový lalok), zlomenina ľavej líčnej kosti a pomliaždenie tváre - boli spôsobené silnou až veľmi silnou intenzitou. Znalec MUDr. Norbert Moravanský, PhD. na hlavnom pojednávaní 12. júla 2017 uviedol, že vpáčené zlomeniny lebečnej klenby, prebitie lebky, krvácanie pod tvrdú blanú mozgu, ložiská pomliaždenia mozgu sú poranenia smrteľného charakteru. Skutočnosť, že poškodená zomrela až po uplynutí niekoľkých dní, je daná tým, že každý biologický organizmus je iný a inak reaguje na traumu. Zo súdneho lekárstva išlo o smrť násilnú. Z videozáznamu z bezpečnostnej kamery umiestnenej v predajni potravín je podľa prokurátorky zrejmé, že obvinený svoj útok smeroval na hlavu poškodenej (17x ju uderil do hlavy pištoľou a 5x ju kopol do hlavy), jeho útok na oblasť hlavy, kde je uložený životne dôležitý orgán - mozog, bol teda podľa prokurátorky cielený a zdôraznený v dôsledku použitej pištole pri úderoch do hlavy a vyznačoval sa aj značnou brutalitou. Skutočnosť, že poškodená v čase odchodu obvineného z predajne žila, nie je podľa prokurátorky vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti určujúca pri posudzovaní zavinenia obvineného. Tak ako to konštatuje v dovolaní napadnutom rozhodnutí krajský súd, obvinený nemal dôvod domnievať sa, že poškodená je na tom zdravotne dobre. V kontexte uvedeného prokurátorka zdôraznila, že obvinený urobil opatrenie, aby poškodenej zabránil privolať si lekársku pomoc, a to tým, že jej zobral telefón alebo, aby do predajne niekto vstúpil, keď na dverách predajne pri odchode z predajne nechal tabuľku s nápisom „zatvorené“. Ako uviedol sám obvinený, poškodenú potreboval udržať na zemi. Vzhľadom na charakter konania, spôsob a intenzitu útoku možno podľa prokurátorky usúdiť, že aj za cenu toho, že poškodenú usmrtí. Obvinený podľa názoru prokurátorky musel vedieť, že takto zameraným násilím,

najmä na hlavu poškodenej, agresivitou tak rozsiahlou, môže spôsobiť smrť poškodenej a pre prípad, že ju spôsobí, bol s tým uzročený. Skutok popísaný vo výrokovvej časti rozsudku je podľa prokurátorky popísaný tak, ako sa stal a je z neho zrejmý úmysel obvineného usmrtiť poškodenú, vzhľadom na vysoký počet úderov do hlavy poškodenej, predmet použitý pri úderoch do hlavy a na rozsah a charakter spôsobených zranení. Vo vzťahu k dovolacej námietke obvineného týkajúcej sa nespĺnenia podmienky na uloženie trestu odňatia slobody na doživotie podľa § 47 ods. 1 písm. a) Trestného zákona prokurátorka uviedla, že útok obvineného smeroval proti chránenej osobe - osobe vyššieho veku (poškodená mala v čase spáchania skutku 75 rokov). Osoby vyššieho veku sú v súčasnosti vystavované zvýšenému nebezpečenstvu zo strany páchatel'ov trestnej činnosti, pretože vzhľadom na ich už zníženú pohybovú výkonnosť a schopnosť brániť sa fyzickým útokom páchatel'a, sú vyhľadávaným objektom trestnej činnosti. Z uvedeného pohľadu možno podľa prokurátorky konštatovať splnenie podmienky na uloženie trestu odňatia slobody na doživotie v zmysle § 47 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Splnenie zákonnej podmienky na uloženie trestu odňatia slobody na doživotie z hľadiska, či je možnosť obvineného napraviť trestom odňatia slobody na dobu do 25 rokov, bola podľa prokurátorky posúdená na základe úplného znaleckého dokazovania z odvetvia psychológie, na základe komplexného zhodnotenia osobnosti obvineného, a to najmä z pohľadu jeho predchádzajúceho kriminálneho správania. Znalec PhDr. Robert Mathé, PhD. z odvetvia klinickej psychológie dospelých v písomne podanom znaleckom posudku i vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní označil možnosť resocializácie obvineného za nepriaznivú. Tento záver oprel o zistenú osobnostnú charakteristiku obvineného (emočná nevyváženosť s nízkou frustračnou toleranciou, vzostupná intenzita prejavov agresie, chýbajúca empatia, impulzivita), pričom uviedol, že osobnostné charakteristiky sú vyzreté a fixované, bez perspektívy novej zmeny. U obvineného postupne dochádza ku stupňovaniu závažnosti trestnej činnosti. Zo psychologického hľadiska je možné s vysokou mierou pravdepodobnosti skonštatovať, že u obvineného nie je nádej na nápravu trestom do 25 rokov. Prokurátorka vo svojom vyjadrení taktiež poukázala na to, že z odpisu registra trestov obvineného vyplýva, že tento má celkovo 13 záznamov z obdobia od roku 1975 do roku 2012, prevažne za majetkovú trestnú činnosť. Prokurátorka taktiež poukázala na skutočnosť, že rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 3T/46/2000, z 31. mája 2000, bol obvinený uznaný za vinného z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov, z ktorého bol podmienne prepustený 23. novembra 2009 a bola mu určená skúšobná doba v trvaní 5 rokov. Skutku sa dopustil tak, že 22. februára 2000 v čase o 14.00 hod. v B. S. v predajni PNS so zbraňou v roku prinútil predavačku k vydaniu celodennej tržby a tabakových výrobkov. Obvinený bol následne opakovane odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody za majetkové trestné činy, z výkonu trestu bol naposledy prepustený na slobodu 21. mája 2016, pričom len tri mesiace po prepustení z väzby na slobodu sa dopustil predmetného skutku. V predmetnej veci preto podľa prokurátorky boli splnené zákonné podmienky na uloženie trestu odňatia slobody na doživotie. Vzhľadom na neopodstatnenosť uplatnených dovolacích dôvodov navrhla dovolanie obvineného K. O. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

K dovolaniu obvineného sa podaním z 11. septembra 2020 vyjadril aj poškodený K. D., ktorý uviedol, že rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu považuje za správne, dostatočne odôvodnené a vydané po riadne vykonanom dokazovaní plne v súlade so zákonom. Argumenty, ktoré obvinený v podanom dovolaní uvádza, nie sú dôvodné, a teda nie sú ani naplnené dovolacie dôvody. Na základe uvedeného poškodený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote, na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne ale dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým záverom vyjadreným v skutkovej vete rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové okolnosti prípadu, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť zisteného skutku aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa zisteným a ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu § 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), chybná aplikácia ustanovenia § 47 Trestného zákona a pod.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal nesprávnosť právnej kvalifikácie skutku ako obzvlášť závažného zločinu vraždy z dôvodu nedostatku zavinenia vo vzťahu k následku smrti poškodenej a nevyjadrenie jeho úmyslu usmrtiť poškodenú v skutkovej vete rozsudku prvostupňového súdu.

K tomu je potrebné v prvom rade poukázať na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu prijaté 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 39/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 3, roč. 2011, v zmysle ktorého „dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a

druhého stupňa. Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť".

Treba si uvedomiť, že zistenie a konštatovanie naplnenia, či nenaplnenia subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu (úmyselnej formy zavinenia ako na to poukazuje dovolateľ) patrí medzi okolnosti podliehajúce normám procesného práva a vykonáva sa v rámci dokazovania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 119 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku: „V trestnom konaní treba dokázať, najmä či sa stal skutok a či má znaky trestného činu".

Preto nemôže najvyšší súd v rámci už tretej inštancie preskúmať, či bola, alebo nebola naplnená subjektívna stránka (jeden zo znakov skutkovej podstaty trestného činu) skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by nepripustne zasahoval do priebehu dokazovania, jeho opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení, ako to učinili súdy nižších stupňov.

Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že skúmanie subjektívnej stránky, a teda aj úmyslu obvineného, spadá do skúmania skutkových zistení, ktoré však dovolací súd nemôže v zmysle § 371 ods. 1 písm. i), časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku skúmať ani meniť. Skutkový prieskum by bol v dovolacom konaní možný len v prípade dovolania podaného ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Napriek tomu najvyšší súd poznamenáva vo vzťahu k obvineným namietanému nevyjadreniu jeho úmyslu usmrtiť poškodenú v skutkovej vete rozsudku prvostupňového súdu a na to nadväzujúcu nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku nasledovné:

Podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona kto iného úmyselne usmrtí, potrestá sa odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsať rokov.

Podľa § 145 ods. 2 písm. c), písm. e) Trestného zákona odňatím slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchateľ potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

c) na chránenej osobe,

e) v úmysle získať majetkový prospech.

Podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Podľa § 188 ods. 3 písm. a) Trestného zákona odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchateľ potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť.

Primárnym objektom ochrany konkrétnej skutkovej podstaty trestného činu je chránený spoločenský vzťah uvedený v základnej skutkovej podstate a sekundárny objekt je vyjadrený v kvalifikovanej skutkovej podstate a súvisí spravidla so spôsobením ťažšieho následku. Primárny objekt určuje charakter konkrétneho trestného činu, pričom ak trestnoprávne zodpovedný subjekt svojím konaním poruší, alebo ohrozí aj sekundárny objekt, pôjde o závažnejší, nebezpečnejší spôsob konania zo strany páchateľa (porovnaj Mencerová, I., Tobiášová, L., Turayová, Y. a kol. Trestné právo hmotné. Všeobecná časť. 2. aktualizované a prepracované vydanie. Šamorín: Heuréka, 2015, s. 144).

Primárnym (hlavným) objektom trestného činu vraždy podľa § 145 Trestného zákona je ľudský život. Sekundárnym (vedľajším) objektom tohto trestného činu, uvedeným v § 145 ods. 2 písm. e) Trestného zákona, je majetok.

Primárnym objektom trestného činu lúpeže podľa § 188 Trestného zákona je osobná sloboda a majetok. Sekundárnym objektom tohto trestného činu, vyjadreným v § 188 ods. 3 Trestného zákona je ľudský život a zdravie.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd poukazuje na to, že podľa skutkovej vety rozsudku prvostupňového súdu sa skutok stal v podstate tak, že obvinený po vstupe do potravín pristúpil k poškodenej, vytiahol spod opasku krátku strelnú zbraň, ktorou na poškodenú namieril, následne ju ňou najmenej 2-krát udrel do oblasti hlavy, po páde poškodenej na zem ju znova najmenej 6-krát udrel strelnou zbraňou do oblasti hlavy, škrtil ju rukami, keď sa poškodená snažila postaviť, opätovne ju najmenej 8-krát udrel strelnou zbraňou do oblasti hlavy, následne z registračnej pokladne zobral hotovosť v hodnote najmenej 150,- eur, keď sa poškodená opätovne snažila postaviť, znova ju 4-krát kopol do oblasti hlavy a tváre a najmenej 1-krát udrel strelnou zbraňou do hlavy, z miesta pod predajným pultom si zobral kartón cigariet, mobilný telefón poškodenej a iný tovar, následne opätovne pristúpil k poškodenej, ktorá ležala na zemi a 1-krát ju kopol do oblasti hlavy, z prstov ruky jej stiahol dva prstene a z predajne odišiel, pričom poškodenej týmto svojim konaním spôsobil mnohopočetné zlomeniny lebky (podrobne opísané v skutkovej vete), následkom ktorých poškodená neskôr v nemocnici zomrela.

Z takto formulovanej skutkovej vety rozsudku prvostupňového súdu je zrejmé, že primárnym objektom ochrany, ktorý obvinený svojim konaním porušil, bol život poškodenej a nie jej osobná sloboda a majetok. Svedčí o tom celý opísaný priebeh skutku, keď obvinený v podstate od vstupe do predajne až do odchodu opakovane poškodenú udieral, kopal, alebo škrtil, pričom medzi jednotlivými týmito útokmi na ňu odcudzil z predajne hotovosť a ďalšie veci. Je teda zrejmé, že ochrana majetku bola až sekundárnym objektom, ktorý obvinený svojim konaním porušil a ktorý tak bol v právnej kvalifikácii vyjadrený v kvalifikovanej skutkovej podstate, konkrétne v § 145 ods. 2 písm. e) Trestného zákona.

Z tohto dôvodu možno konštatovať, že skutok tak, ako bol právne kvalifikovaný prvostupňovým súdom, teda ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. e) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, bol kvalifikovaný správne, pričom právna kvalifikácia skutku podľa § 188 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, ktorej sa obvinený v podanom dovolaní domáhal, v tomto prípade (s poukazom na vyššie uvedené) neprichádzala do úvahy.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku obvinený namietal nesplnenie podmienky uvedenej v § 47 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

K tomu je potrebné poukázať na vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, z ktorých prvý je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, prijaté 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 5, roč. 2011 - III.).

Z tohto pohľadu má ustanovenie § 47 Trestného zákona kogentnú povahu, a preto dovolací prieskum správnosti jeho použitia spadá pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a nie pod písm. h) § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Obvinený v podanom dovolaní namietal, že v jeho prípade nebola splnená podmienka na uloženie

doživotného trestu odňatia slobody podľa § 47 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Podľa § 47 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody na doživotie môže súd uložiť iba za trestný čin, za ktorý to tento zákon v osobitnej časti dovoľuje, a len za podmienok, že

a) uloženie takého trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti a

b) nie je nádej, že by páchatel'a bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na dobu do dvadsaťpäť rokov.

Najvyšší súd dospel k záveru, že na dané účely predstavuje ustanovenie § 47 ods. 1 Trestného zákona rámcový základ pre možnosť uloženia trestu odňatia slobody na doživotie. Z tohto dôvodu [aj s prihliadnutím na vylúčenie uplatniteľnosti dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného zákona] dovoláciu námietky obvineného vo vzťahu k § 47 ods. 1 písm. a) Trestného zákona posúdil v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného zákona (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 20. apríla 2020, sp. zn. 2TdoV/10/2019, rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu z 18. mája 2020, sp. zn. 2TdoV/17/2017).

Subsumovanie námietky pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku automaticky nezakladá naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Na vyslovenie porušenia zákona z dôvodu nesprávneho použitia § 47 ods. 1 Trestného zákona sa vyžaduje, aby súd uložil trest odňatia slobody na doživotie, avšak bez splnenia podmienok pod písm. a), b) [či si uloženie takého trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti a či nie je nádej, že by páchatel'a bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na dobu do dvadsaťpäť rokov]. Ak preukázateľne boli tieto podmienky splnené, nie je možné vysloviť, že bol porušený zákon v ustanovení § 47 ods. 1 Trestného zákona.

Skúmanie splnenia či nespĺnenia podmienok uvedených v § 47 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona, nie je možné považovať za skúmanie a menenie správnosti a úplnosti zisteného skutku. Overenie (a v tomto smere vykonané dokazovanie) splnenia podmienok uvedených v § 47 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona sa totižto nijak nedotýka správnosti a úplnosti skutku, pre ktorý bol obvinený uznaný za vinného, a tak sa v žiadnych smeroch nedotýka výroku o vine a s ním súvisiacim rozsahom dokazovania. Preto môže obvinený právne účinne napadnúť výrok o treste, v rámci ktorého mu bol uložený trest aj podľa § 47 ods. 1 Trestného zákona, prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného zákona. Veta za bodkočiarkou v tomto ustanovení: „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže meniť“ nebráni dovolaciemu súdu preskúmať splnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného zákona v prípade, ak obvinený napáda výrok o treste, pretože rozsah vykonaného dokazovania len vo vzťahu k výroku o treste sa v žiadnom prípade nedotýka výroku o vine (ktorý už môže byť právoplatný). Preto takáto námietka nemôže mať skutkový charakter, ale má povahu hmotnoprávnej námietky, ktorou sa dovolací súd môže a musí zaoberať v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného zákona: „rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia“.

V predmetnej veci obvinený namietal nespĺnenie podmienky pre uloženie trestu odňatia slobody podľa § 47 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Je potrebné poukázať na to, že prvostupňový súd vo svojom rozsudku na str. 15 vo vzťahu k tejto podmienke predovšetkým uviedol, že obvinený bol v minulosti 13-krát právoplatne odsúdený, súhrnne mu bol uložený trest odňatia slobody prevyšujúci 25 rokov a predmetného trestného činu sa dopustil len 3 mesiace po tom, čo vykonal trest odňatia slobody za spáchanie trestného činu lúpeže uloženého v konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 3T/46/2000. Prvostupňový súd taktiež uviedol, že závažnosť trestnej činnosti obvineným má evidentne stúpajúcu tendenciu, keď sa po vykonaní dvanásťročného trestu za lúpež dopustil trestného činu vraždy v úmysle získať majetkový prospech. Páchanie trestnej činnosti je podľa prvostupňového súdu súčasťou životného štýlu obvineného viac ako 40 rokov a považuje ho za prostriedok zabezpečenia si finančných prostriedkov. Z jeho predchádzajúcej trestnej činnosti je zrejmé, že zamestnaniu sa vyhýbal už v minulosti a ani v ústave na výkon väzby neprejavil záujem o prácu, hoci mu bola ponúknutá.

Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že prvostupňový súd sa dôsledne vysporiadal so všetkými okolnosťami podstatnými pre vyslovenie splnenia podmienky podľa § 47 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (pričom správnosť úvah pri uložení trestu odňatia slobody na doživotie potvrdil aj krajský súd v napadnutom uznesení) a z tohto dôvodu dovolacia námietka obvineného týkajúca sa nesprávneho použitia § 47 ods. 1 Trestného zákona pre nesplnenie podmienky podľa § 47 ods. 1 písm. a) Trestného zákona nie je dôvodná.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je splnený dôvod dovolania predpokladaný ustanovením § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku ani iný dovolací dôvod a z tohto dôvodu dovolanie obvineného K. O. postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.